

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 234. — ŠTEV. 234.

NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 6, 1925. — TOREK, 6. OKTOBRA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

KONFERENCA V LOCARNO

Na predvečer konference je pričela Nemčija omenjati dogovor s sovjeti. — Stresemann je pri objavi pakta z Moskvo zahteval enakost na konferenci glede varnostnega dogovora. — Nemška država išče resničnega miru, — je izjavil kancelar Luther.

Poroča Wilbur Forrest.

LOCARNO, Švica, 5. oktobra. — Na predvečer otvoritve velike evropske varnostne konference je Nemčija oddala uvodni strel v svoji kampanji za povrnitev mednarodnih pravic in privilegijev.

Kancelar Luther ter zunanji minister Stresemann sta prehitela Francoze in Angleže, kajti poklicala sta časnikiarske poročevalce ter jim pojasnila, "da je mogoče doseči resničen mir le v slučaju, da se Nemci pogajajo na stališču enakosti."

Ker se je zgodilo to takoj po dogovoru Stresemanna z ruskim zunanjim ministrom Čičerinom v Berlinu za obnovljenje trgovskih odnosov med Nemčijo in Rusijo, ter splošnem pogovoru obeh glede celotnega evropskega političnega položaja, mora izjava dr. Luthra izzvati splošno pozornost. Izjava predstavlja nadaljni znak, da je moralo imeti nacionalistično razpoloženje v Nemčiji velik vpliv na pogajanja v Locarno.

Stresemann, ki je govoril za Luthrom, je priznal sklenitev rusko-nemškega dogovora, katerega pa je olepšal z izjavo, "da ne pomenja nikake politične senzacije in nikake ročne granate, vržene med konferenco v Locarno", temveč enostavno življensko potrebo Nemčije. Zanikal je, da se nagiba Nemčija proti evropskim silam, bodisi na zapadu ali iztoku, da pa se nagiba proti splošnim odnosom s celim kontinentom, brez vsake razlike. Ponovil pa je izjavo Luthra, da si ne želi Nemčija pridobiti zopet takozvane privilegirane pozicije, temveč le pozicijo enakosti v Evropi, z ozirom na druge narode.

Vse je pripravljeno za današnje otvorjenje konference. Angleški zunanji minister A. Chamberlain je došel semkaj tekom včerajšnjega popoldneva, kmalu po prihodu italijanske delegacije. Francoski zunanji minister Briand je došel že v petek zvečer preko slavnega Simplon prelaza.

Prvi so dospeli Belgijci, nakar so jim sledili Nemci, ki so se nastanili v Esplanade hotelu, nekako eno miljo od glavnega stana ostalih delegacij, ki so se nastanile v središču mesta, v velikem hotelu, iz katerega se odpira razgled po krasnem jezeru Lago Maggiore.

Nobenega dvoma ne more biti, da bodo Nemci neprestano poudarjali "enakost". Če jim jo bodo zavezniki zanikali, bo ogrčen uspeh te najbolj važne konference, kar se jih je vršilo v Evropi iz leta 1910.

Nemške delegate so spremljali navihani časnikarski zastopniki, ki so zbobnali skupaj ostale časnikarske poročevalce v osamljeni hotel Esplanade včeraj popoldne. Dr. Luther jim je rekel: —

— Velik cilj sedanjih pogajanj je ustanoviti resničen mir v Evropi, in nemška vlada ter nemški narod sta prepojena z najboljšo voljo, da dosežeta ta svoj cilj. Resničen mir pa je mogoče doseči le na ta način, da se Nemčija lahko pogaja na stališču enakosti, — če so sploh enake pravice za vsakega in enak rešpek do vsakega.

Glavno vprašanje, o katerem bomo razpravljali, — je rekel, — je bilo že omenjeno v nemškem memorandu dne 9. februarja, — namreč varnostni dogovor, ne-agresijski dogovor ter arbitracijske pogodbe.

Kancelar Luther je rekel, da so zavezniki dvignili vprašanje vstopa Nemčije v Ligo narodov, da pa niso razvili nemške zahteve, da se dovoli Nemčiji posebne ugodnosti glede delovanja člana XVI. dogovora o Ligi narodov. Nemška delegacija bo vztrajala pri tem ter pri nacionalističnih zahtevah, ki se tičejo važnih zavezniških koncesij glede kolinskega ozemlja, Porenske in Saara. To je bilo povsem jasno razvidno iz Luthrove pripombe.

JUGOSLOVANSKI DELEGATJE NA MED-PARLAMENTARNI KONFERENCI

Pred kratkim so dospeli na krovu parnika "White Star" črte, "Majestic" jugoslovanski delegatji, da se udeležijo medparlamentarne konference, ki se vrši v Washingtonu. Z leve na desno so: dr. S. Budisavljevič, Mr. Velizar Janović, dr. Voja Marinković, dr. Ljuba Nešić in Mr. M. Preka.

Predsednik na poti v Omaha, Nebraska

Predsednik Coolidge je potoval skozi St. Louis, Kansas City, a ni nikjer zapustil vlaka. — Vozi se v navadnem Pullmanu. — Predsednik hoče videti Zapad ter se prijazniti z Legijo.

KEYSER, W. Va., 5. oktobra. Na poti v Omaha, kjer bo imel v torek nagovor pred Ameriško legijo, se je vozil v raj popoldne predsednik Coolidge skozi gručevno West Virginijo.

To je pričelo čuden konec dneva, katerega sta predsednik Coolidge in njegova žena dosedaj še vedno preživljala, kajti na ta dan da bila poročena pred dvajsetimi leti. Razven odpotovanja iz Washingtona je bil dan zelo miren.

Predsednik in njegova žena sta šla zjutraj v cerkev ter ostala nato v Beli hiši.

Predsednik se je včeraj privrnil vozil preko Alleghenies pogoja iz preteklega decembra, ko je potoval v Chicago, da obišče življensko razstavo. Sedaj pa si je izbral pot preko Cincinnatija, St. Louisa in Kansas Cityja v Omaha.

Krajša pot bi vodila skozi Chicago in od tam v Omaha. Ta pot se zdi vsem nekoliko čudna, kar nima predsednik nobene želje obiskati St. Louis.

V družbi predsednika in njegove žene se nahajajo tajnik Sanders, generalni major Lejeune in Mrs. James Drain, žena narodnega poveljnika Ameriške legije.

Predsednik hoče imeti nagovor, katerega je sam sestavil, pred konvencijo Ameriške legije v Omaha. To hoče storiti iz dveh razlogov. Prvi se hoče na ta ali oni način sprijazniti z legijo. Drugi pa je to njegov prvi poskus, da se spozna z legijo. Predsednik je to njegov prvi poskus, da se spozna z legijo. Predsednik je to njegov prvi poskus, da se spozna z legijo.

Drugi vzrok pa je priti na zapad vsaj tako daleč kot je Omaha. Nikdo ne čuti bolj ostro kot predsednik Coolidge razpoloženja v nekaterih zapadnih državah, proti takozvani nadvladi iztočnih držav.

Morilka rodila dvojčka.

LILLE, Francija, 4. oktobra. — Mrs. Theresa Langoutte je bila prejšnji teden obsojena na smrt, ker je usmrtila svojega ljubimca. Včeraj je porodila dvojčka in seer dve deklici.

MacDonald proti odpravi štrajkov.

Ramsay MacDonald je proti angleškemu načrtu za odpravo štrajkov. — Malo koristi boriti se proti komunistom v Liverpoolu, če jih vzgajajo v Whitehall, — je izjavil prejšnji ministriški predsednik.

LONDON, Anglija, 5. oktobra. V nekem pismu, naslovljenem na londonski Times, je vprašal prejšnji ministriški predsednik Ramsay MacDonald oster napad na akcijo Sir William Johnson Hicksa, ker je blagoslovil prostovoljsko organizacijo, znano kot "OMS", stvorjeno v namenu, da se vzdržuje javne službe v slučaju izbruh generalne stavke.

— Malo koristi je boriti se proti revoluciji v Liverpoolu, če jo kote v Whitehall, — je rekel MacDonald v svojem pismu. Ob istem času pa je "pozval ministriškega predsednika Baldwinja, v svojem govoru pred konferenco konservativne stranke, ki se bo vršila v četrtih v Brighton, definira stališče v tej zadevi.

MacDonald trdi, da je poteza domačega tajnika, ko je odobril "OMS" organizacijo v veliki meri uničila prizadevanja delavske stranke, ki je izgnala iz svoje srede komuniste na konferenci v Liverpoolu. Komunisti lahko kažejo na novo rganizacijo kot dokaz, da se pripravljajo konservativci na razorni boj. MacDonald pravi, da je pismo tajnika za notranje zadeve.

— Če je to pismo vladno dokument, je povsem enostavno dejstvo, da se je privatnemu podjetju poverilo vzdrževanje reda na ta tak način, da je postalo uničenje reda nezgibno.

— Ta gibanja nimajo nobene zasluge in obenega pomena in njih izključni namen je širiti nezaupevalje ter pospešiti prepad med poameznimi razredi prebivalstva.

MacDonald bo v kratkem odpotoval iz Londona ter pričel potovati po Evropi.

Obiskal bo razna glavna mesta med temi tudi Berlin, Dunaj in Praga.

Namerava se sestati z nekaterimi zunanjimi ministri, s katerimi v prihod v sklo, ko je bil ministriški predsednik ter zunanji minister zadnje delavske vlade.

KOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Stališče Caillauxa je precej ogroženo.

Stališče francoskega finančnega ministra je ogroženo vsled 'premija', sklenjenega v zadevi francoskega vojnege dolga. — Izvojevati bo moral boj, ki bo ogrozil njegovo stališče ter morda tudi stališče celega kabineta.

PARIZ, Francija, 5. oktobra. — Sedaj je postalo skoro gotovo, da bo povratek finančnega ministra Caillauxa iz Združenih držav pospešil izbruh politične bitke, ki bo mogoče imela za posledico njegov padec. Izvidelo se je, da niso bili politični krogi poučeni o natančnih pogojih začasnega dogovora glede dolga in če ne bo prinesel Caillaux osebno tajnih ameriških zagotovil izven začasnega dogovora, ne morejo niti njegovi tovariši v kabinetu spoznati, na kakšen način bi mogel ršiti samega sebe v poslanski zbornici.

Njegovo politični sovražniki se nemurno na delu pri širjenju politične propagande med francosko javnostjo, da ni Caillaux le propadel glede sklenitve dogovora, temveč da je tudi obljubil, da bo plačevala njegova država po \$40.000.000 na leto, kateri donar bo naravnost izgubljen, ker se ne tiče refundiranja glavnice dolga. Sovražniki so napadali Caillauxa iz tega razloga in ker se mu ni po rečilo uravnati dolga v Angliji. Dolžna ga tudi, da se mu ni posrežilo izposlovati mednarodno pozicijo.

Najbolj vrjetni naslednik Caillauxa je senator de Monzie, ki je sedaj minister za javno vzgojo. De Monzie bi rad postal ministriški predsednik in sicer na temelju politične sprave z Nemčijo. Nekdan član kabineta je včeraj priznal, da bo Caillauxu absolutno nemogoče braniti se v poslanski zbornici, če se ne bo vrnil s kaj bolj šim kot je to, kar je že znano v Parizu.

Vsa znamenja kažejo tudi, da bo ministriški predsednik Painlevéve rajši odpuštil finančnega ministra kot pa riskiral obstoj cellega kabineta s tem, da bi ga branil.

PARIZ, Francija, 5. oktobra. — Joseph Caillaux, francoski finančni minister bo imel malo časa za počitek po svojem povratku iz Washingtona, kajti lotiti se bo moral najbolj težavne naloge svoje politične kariere, — po mnunju parlamentarnih krogov. Pričakuje se, da bo nastopil na naslednji konvenciji radikalne stranke, ki se bo pričela 15. oktobra v Nice, da brani politiko, katere je zasledoval kot finančni minister.

Fašist umorjen v Florenci.

FLORENCIA, Italija, 5. okt. — Cavaliere Luperini, član direktorata fašistovske stranke v Florenci, je bil zavrtno umorjen tekom včerajšnje noči.

Njegov napadalec, Giovanni Benicolini, je bil zasledovan ter resno ranjen. Zavrtni umor je povzročil veliko razburjanje, posebno v fašistovskih krogih.

Benicolinija je po umoru pričela zasledovati velika ljudska množica, iz katere je bilo oddanih nanj več s trgov iz revolverjev. Vjeli so ga, nevarno ranjenega. Vsa gledišča v Florenci so bila zaprta.

KONVENCIJA AMERIŠKE DELAVSKE FEDERACIJE

Včeraj se je zbrala American Federation of Labor na svojo konvencijo v Atlantic City. — Na programu sta konec med-unijskih bojov ter zopetna izvolitev Greena. — Vzgoja in sodelovanje v industriji sta pglavitna pogoja napredka.

ATLANTIC CITY, N. J., 5. oktobra. — Danes bo otvorjena tukaj konvencija American Federation of Labor pod skrajno ugodnimi avspiciji, kot kažejo vsa znamenja. Trpki med-unijski boji, pravosodni spori in politični manevri, ki so polnili prejšnja zborovanja ameriških delavskih voditeljev, bodo v tekočem letu skoro popolnoma potisnjeni v ozadje. Organizirano delo je očitno pripravljeno prijeti svojega voditelja, Wm. Greena, predsednika American Federation of Labor, za besedo ter se lotiti naslednje afere delavnosti, namreč sfere vzgoje in sodelovanja v industriji.

Veliko tega čustovanja pripisujejo uspehu Greena, ki je končal pogubonosno vojno, katero so več mesecev vojevali med seboj zidarji in ometarji. Nadaljni medunjski boji najbrž ne bodo povzročali konvenciji nikakih večjih sitnosti.

Ugled Greena je baje tako narastel, da sploh ni misliti na odpor proti njegovi zopetni izvolitvi. Isto razpoloženje prevladuje tudi glede vseh ostalih uradnikov federacije, glede katerih bo treba glasovati.

Soglasno z najboljšimi informacijami ne bo niti najmanjšega boja za mesta v federaciji, in v uradu bo ostal Green ter vsi drugi člani njegove oficijelne družine.

Ker so na ta način odpravljeni vsi sporni predmeti, se bo konvencija lahko lotila nove politike ameriškega delavskega gibanja, katero je orisal Green v svojih zadnjih javnih ugotovitih. Predvsem nameravajo vprioriti po vsej deželi veliko vzgojno kampanjo.

Preiskava glede Shenandoah nesreče.

LAKEHURST, N. J., 5. okt. — Preiskava glede vzrokov katastrofe, ki je značilna za Shenandoah bo jutri preneha v Washingtonu. Priskovalno sodišče pričakuje, da bo danes završilo svoje delo tukaj, nakar se bo premestilo v svojo glavno mesto.

Od sedaj naprej se bo tikala preiskava izključno le tehničnih zadev, z izjemo enega slučaja, ko bo namreč nastopila kot pričevnik Mrs. Landsdowne, udova ponesrečenega poveljnika zračne križarke.

Popoldne dne 3. septembra, potem ko je izvedela za veliko nesrečo, je izjavila Mrs. Landsdowne, da ji njen mož ponovno pretestral proti temu, da bi odšla zračna ladja na srednji zapad, ker je dobro poznal nevarnosti tamoznjih političnih neviht. Kljub njegovim protestom pa je dobil povzelje, naj odpotuje "iz političnih razlogov".

Ni znano, če bo Mrs. Landsdowne ponovila le te svoje izjave, ali če se bo spustila v nadaljne podrobnosti.

20,000 milj v 200 urah.

DAYTON, O., 5. oktobra. — Danes sta poročnika John A. Macready in A. W. Stevens zaključili dolgo serijo svojih polotov. V dvesto urah sta preletela tisoč milij.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80 2000 D'n. — \$37.40 5000 Din. — \$93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.30 500 lir \$22.25

300 lir \$13.65 1000 lir \$43.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben postop.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president

Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za novozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrti leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" tiskano vsaki dan izven nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

KORAK NAPREJ, DVA NAZAJ...

Peta konvencija American Federation of Labor, ki se je sestala večer v Atlantic City, bo pokazala, da ni med režimom Samuela Gompersa ter režimom Gutena niti najmanjše razlike. Če pa je kaka majhna razlika, gotovo ni principijelna značaja.

Green je mogoče bolj mladostno-svež. Mogoče se ne bo upiral vsem novim idejam s samoposebnostjo, katero je kazal Gompers. Napredna žilica, katero so zapazili nekateri smpatani v sedanjem predsedniku Ameriške Delavske Federacije, pa se ni zaenkrat še pokazala.

Res je, da je prišel uvodne korake z veliko organizacijsko kampanjo. Iz te kampanje pa se ni doslej izemilo še ničesar, prav kot se ni iz številnih "organizacijskih kampanj" Gompersa.

Nastavili so organizatorje. Ustvarili so udobne služboce. Povišali so število inženirjev ki so stali ob danem času stroju na razpolago ter skrbeli za dober potek stvari sedaj v tej, sedaj v oni stroki.

Organiziralo pa se je pod Greenom prav tako malo kot pod Gompersom. Če pa se je organiziralo, se je le na papirju, v resolucijah, v plačah za "posebne organizatorje".

Rad tega je šlo tudi celo gibanje rakovo pot, in število članov American Federation of Labor pada prav tako kot pada število organiziranih delavcev v Nemčiji, Franciji, Angliji in Skandinaviji. Brez vojne bi ne imeli v Združenih državah še danes več kot dva milijona organiziranih delavcev, od katerih pa je treba odšteti pravičnejši milijon obstajajoč iz takih, ki so člani organizacije le raditega, ker so prisiljeni.

Ameriški proletarijat je slabše organiziran kot proletarijat katerekoli druge dežele. To je resnično tako v kvantitativnem oziru. Prav posebno pa, kar se tiče števila unijskih ljudi. Nekateri velike industrije sploh niso organizirane. V drugih zopet so organizirani le takozvani "izurjeni" ali "skilled". V tretji skupini pa so organizirane le gotove delavnice, in vsled tega nima organizacija skoro nobenega vpliva na celokupno industrijo.

Vzemimo na primer avtomobilsko industrijo, v kateri je zaposlenih preko 460.000 moških in žensk. Od teh je organiziranih približno 14.000. Ti pa so rganizirani v desetih različnih "mednarodnih zvezah".

To zadnje dejstvo daje že samo odgovor na vprašanje, zakaj je ta, vsak dan naraščajoča velikanska industrija s stališča delavske organizacije popolnoma neobdelana.

Avtomobilska industrija je za več kot devet in devetdeset odstotkov neorganizirana. Ker uničujejo jurisdiksijski spori strokovno gibanje Združenih držav že pri koreniki ter onemogočajo vsled te, ka normalno in zdravo rasti.

Letošnje zborovanje American Federation of Labor bo najbrž značilo junaški boj proti komunizmu. Green je že ponovno napovedal ta "čistilni" boj, ki naj bi se obračal proti komunistom.

Če bo ta boj proti komunistom uspešen, so oblasti Ameriške Delavske Federacije tisočkrat bolj reakcijske, delavstvu so vražne in brutalne kot pa kapitalistične vlade, — mogoče z izjemo vlad Horthy-ja in Zankova, — ki nastopijo proti komunistu šele takrat, kadar je po njih mnenju kaj zakrivil proti kapitalističnemu družabnemu redu.

Ti delavski mogotci že sedaj izjavljajo, da je komunist nesposoben zavzemati javne urade. Degradirajo ga članom druge vrste ter mu od početka onemogočajo izražanje svojih prepričanj.

Green in njegovi tovariši bodo vse to seveda poskusili ter naj tudi poskusijo. Trajno pa ne morejo biti uspešni v teh svojih prizadevanjih. Mi ne živimo več v Srednjem veku. Živimo v dobi najvišje razvitega kapitalizma, razrednih nasprotstev, ki postajajo od dne do bolj ostra. Doba strokovnih zadrug in inkvizicije je daleč za nami.

To malenkost pa so čividno pregladali vojskovodje nazadnjaštva, ki imajo glavno besedo v Ameriški Delavski Federaciji.

Razne vesti.

Mednarodna konferenca invalidov v Ženevi.

Te dni se vrši v Ženevi po inel-jativi Zveze francoskih invalidov in bivših bojevnikov mednarodna konferenca vojnih invalidov iz onih držav, ki so največ tpele v svetovni vojni. Konferenca razpravlja o vseh tistih, kako bi mogli vojni invalidi najuspešneje zagovarjati svoje interese in kako bi mogli sodelovati pri delu za ohranitev mira.

Naselitev inozemcev na Madžarskem.

Po najnovejši odredbi madžarske vlade morajo imeti vsi inozemci, ki se hočejo stalno naseliti na Madžarskem, potrebno dovoljenje od pristojne upravne oblasti. Ta odredba velja tudi za one, ki so rojeni na ozemlju bivše madžarske države. Budimpeštanski magistrat je do sedaj od 75.000 tozadevnih prošelj nabil ugodno samo 10.

Vprašanje—

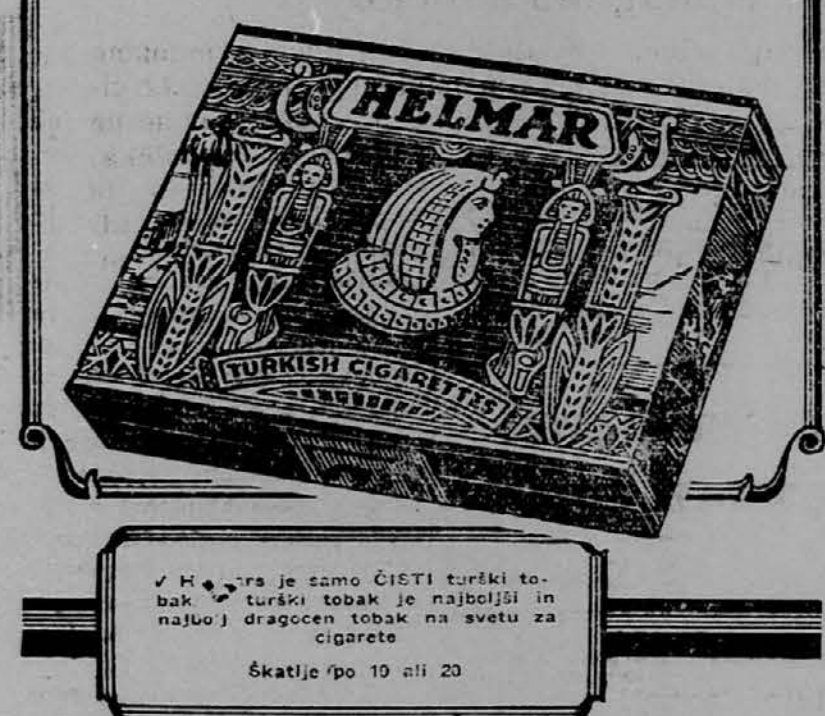
Kadileca naravnih
cigaret.

Zakaj so Helmar najslavnejše ameriške cigarete?

Odgovor—

Kadileca Helmar
cigaret.

Izdelovalec vam da najboljšo, kar morete kupiti za denar, po zmerni ceni.

V Helmar je samo čisti turški tobak. Turški tobak je najboljši in najbolj dragocen tobak na svetu za cigarete.

Škatle po 10 ali 20

Dopisi.

Pittsburgh, Pa.

Konvencija S. N. P. J. je združena, in tisti bolniški skladi, o katerih se je predljalo celo leto, kot večina članstva ni pričakovala. Se vidi, da se delegacije niso pavali po nasvetih društev. Zato se ne da članstvu na glasovanje in odločitev? Res, da bodo vsi skladi sorazmerno več plačevali, ali gledali bodo, da se bodo tudi sorazmerno odkodovali, zato, če se misli, da je to vada za združitev, bodo jo le oni plačevali, ki bodo prizadeti? Časi so preslabi za plačevanje za eno ali drugo. Ali ni moglo ostati tako kot je bilo doslej.

Bodo pa spet rekli da G. N. je že zraven, pa naj Glas Naroda je že vsaj to, da se apamo izražati nezadovoljnost, ali kar nam pri srcu ni prav.

Mijanci.

Cleveland, O.

Hudimana, naš vrti Tone je že članar postal, kar dva svodnika je napisal v Edinosti. Kar se tiče zavijanja remice, bi se marsikateroga urodnika prkošil. Vse njegovo otepanje in savanje gre mal ubogega G. N., ki si je edini izmed povedati rečeno in to Terezu. Ljubljenci patra Koverte, ni povelji.

Tudi jaz sem bil v stari domovini pred par leti, a nisem romal, največ sem se vozil v tretjem razredu, bodisi na parniku kot na železnici, na ušvih prihodih in izidih klopek, nosil sem tudi darove, katere sem pa dodal brez cerimonij in brez naznanjanja po časopisih. Ako bi pa bil hotel, bi bil tudi lahko napravil mal semenj sredi vasi za pozdrave, darila in zahvale. Pač čudno bi gledali oni, ki bi ne bilo nič zanje. Jaz sem imel samo za par ljudi in veliko več pa tudi Terezi ni imel.

Potem pa pravi, da ne išče časti ali kaj enakega. Če bi mu bilo samo za tistih par dolarjev ali kar, je že imel, bi bil že lahko oddal, ne da bi mu bilo treba na semenj pred cerkev nositi in prinjati pridigo, kateri bi ne bil cilj, kako da se vašim dragim v Clevelandu godi, ampak kakšno vladimate, ki vas zatira itd. Pa vaši

Društvo Domovina se je tudi zavzelo za akeijo Doma oslepelih v Ljubljani. Omenjeno društvo je razposlalo na vsa tukajšnja društva ter na klube oklie ter apeliralo na skupna društva, da se z združenimi močmi zavamejo za to plemenito akeijo. Glas društva Domovina ni bil glas vpajočega v pušavi. Domovina je sklicala skupno sejo (dne 20. septembra), in odzvala so se vsa društva ter poslala svoje zastopnike na omenjeno sejo. Zastopanih je bilo 12 tukajšnjih društev, pripadajočih k različnim Jednotam in Zvezam. Na seji je bil izvoljen odbor in ukrenilo se je, da priredimo dne 24. oktobra skupno veselico v korist Doma slepcev v Ljubljani.

Zato rojaki v Barbertonu in bližnji okolici, ne pozabite tega večera, 24. oktobra, ko se bo vršila skupna veselica!

Natančnejše podrobnosti o veselici bo poročal tajnik odbora.

John Balant.

Chicago, Ill.

Umrila je Ivana Jane v So. Chicago, Ill. Bila je dobra naročnica in čitateljica Glas Naroda.

Zapušča soproga in več nedorastlih otrok.

Poročevalec.

S pota

Zadnjič sem opisal nekoliko črkaskih novic in opisal po svoje igro, ki je bila igrana na čast delegatom SNPJ. Sedaj, ko to pišem, pa prihajam pravkar iz Waukegana s par nadaljnjimi delegati.

Ko je bila končana ta precej dolga in pomenljiva konvencija, so se razšli delegati na vse strani, kot ptice-selivke v jeseni. Prav tako je bilo tu dne 24. septembra okoli 4. ure popoldne. Vse je nastopilo čakalo električnih kar, na kar smo se odpeljali iz priznatega mesta Waukegan po tamošnjem 14-dnevem bivanju. Dasi je bilo tam lepo, vendar si je vsak dejal: — Povsod dobro, doma najbolje! — Do Chicago sem spremljal delegate, potem so šli na razne postaje ter se odpeljali. Predno nadaljujem, naj omenim, da ko sem drugi dan še par delegatov spremljal na postajo, je bila veličastna parada, ki je trajala nad eno uro.

V Chicagu so namreč zborovali "templarji" in lepo je bilo videti njih povorko v krasnih, pestrih uniformah. Seveda v Waukeganu pri SNPJ nismo imeli take parade, smo pa zato toliko dalje časa zborovali in iz obširnega zapisnika lahko vsakdo razvidi, da smo bili precej natančni.

Anton Molnar.

Barberton, O.

Sedaj pa k programu, ki ga je priredil Waukegan oziroma North Chicago delegatom. — Prvi dan pred otvoritvijo konvencije je majhna, ali toliko bolj zgovorna hečka Kulerjeve družine z lepim govorom podala predsedniku S. N. P. Jednote, Cankarju, šopek cvetlic. Nato je Billy Peklaj, sicer majhen fantek, ali kot popoli-moš s kratkimi besedami pozdravil delegacijo ter se ji lepo poklonil. Nato sta dve bolj odrasli deklici iz Artaceve družine zaigrali ameriško himno ter marseljezo.

Zvečer dne 15. septembra je društvo Slova priredilo igro *Starci in mladi*, ki je bila precej dobro igrana. Pevsko društvo Slov. Nar. Čitalnice je krasno zapelo Ažmanovo pesem "Slovani na dan". Med odmorom pri igri smo videli talentiranega mladega Mahničarja, članice SNPJ so nam pa zapele venček narodnih pesmi.

Dne 16. septembra je bil delavski shod in shišli smo dobre govornike, Zajca, Ovna, Pogorelec itd; istega večera so imeli tudi pristaši komunističnih idej v finski dvorani svoj sestanek.

Dne 17. septembra je bil koncert Slov. Narodne Čitalnice. Shišali smo lepe slovenske in angleške pesmi, proti koncu pa je mladina zapela neko angleško in prelepo slovensko pesem "Škrjančki". Dne 18. septembra je dr. Kern, vrhovni zdravnik organizacije,

predaval o tuberkulozi ali jetiki. Povedal je marsikaj poučnega in zdravju koristnega in kako naj se človek varuje bolezni. Trdil je, da marsikdo, ki misli, da je jetičen, si to samo domišlja. Rekel je, da pogum in dobra volja pravi mnogo več kot zdravila. Doktor je nadalje omenil, da je jetika bolezen civiliziranega sveta, kajti neevilizirani narodi je ne poznajo. To je dokazano pri ameriških Indijancih. Dokler ni bilo sem Evropejcev, je bila jetika neznana med indijanskimi rodovi. Pozneje je pa se je ta bolezen razširila tudi med Indijanci, in pri Tower, Minn., na polotoku Vermilionkega jezera, je zahajalo v šolo kakih 300 otrok, od katerih jih je bilo približno 50 jetičnih. — Sploh nam je podal dr. Kern mnogo koristnih nasvetov.

Dne 19. septembra je bil banket, katerega pa ne bom preveč opisoval; s cvetjem ozaljšane mize so bile polne najzibrajših jedil, mlada dekleta so nam pa pridno donasila pijačo. Vodo so kar na glas ponujale. Nočeto kapljjo pa malo bolj previdno in opretno. — Med govorniki sta se posebno odlikovala slovenska aldermana iz North Chicago, Svete in Slana.

Zatem je govoril predsednik SNPJ, nakar je še par drugim dal besedo. Nato je zadonelo na dnu lepo slovensko petje, ker waukeganski slaviki so krasno zapeli oni večer. — Po banketu je vse hitelo pospravljati stole in vse se je zavrtelo v veseljem plesu.

Dne 20. septembra je govoril delavski voditelj Debs; kljub svojim sedemdesetim letom, se je snkal živahno liki mladenič. Ne glede, koga bo zadel, je v svojem nadeno uro dolgem govoru povedal marsikaj koristnega, tuptam pa je vrgel tudi kak dvotip vmes, kar je povzročilo smehljaje in obrazil.

Zvečer so igrali dramo "Na dnu", katero je spisal ruski pisatelj Maksim Gorkij. O tej igri ne morem ničesar pisati, ker oni večer sem bil odsten.

Dne 22. septembra je zopet zapelo društvo Slov. Narodne Čitalnice več pesmi ter je želo zato ob čem povelju. Povečevlja Zeleničar in gđh. Jereb, fina pianistinja, sta dobila v priznanje vsak po šopek cvetlic. Kasneje je bila predstavljena igra, ki jo je spisal dr. Alojzij Kreigher v spomin Ivanu Cankarju. Kratka igra je bila popolnoma igrana. Po igri so nastopili školi in Sekolice, kakor tudi naraščaj ter pokazali svoje znanje. 23. 24. 25. in 26. ter 27. so se vsile večerne seje, in sicer od sedmih do deseti. Konvencija je bila zaključena par minut pred 2. uro popoldne dne 27. septembra.

Čez štiri leta se zopet snidemo na pilino pravila naprej. — Mnogo nas je in imamo več jednot in zvez, ali skupne zveze pa še ne. Podrobnejše ne bom pisal, ker zato je zapisnikar. Omenim naj le, da je bilo navzočih tudi več časnih karjer in poročevalcev.

Sedaj se nahajam v ameriškem središču, v Chicagu, katero mesto je nedavno Glas Naroda kaj lepo opisal.

Zahvaljujem se čikaški Edinosti, ki mi je meseca septembra zopet naredila parkrat prosto reklamno v nadi, da mi bo škodovala. V svojem dolgem zavistnem dopisu se je obregnila seveda tudi ob G. N. — Ko se bodo tepke zmedile, že tudi čikaški oholet svoje dobi tam gori na Ely, Minn.

Matija Pogorelec.

Militaristična Nemčija.

Konservativne von Eldenburg je imel v Deutsch-Eylan govor, v katerem je rekel med drugim: Nemška mladina je pripravljena umreti za domovino ob prvem topovskem strelu. V Berlinu sem opazil kolosalno "Strammheit" vojaštva. "Stahlhelm", "Jung-deutschen Orden", "Wehrwolf" in druge rodoljubne organizacije so zato, da tvorijo podaljšanje za vojsko.

Peter Zgaga

Neki newyorskí dnevnik, ki ima baži skoro en milijon naročnikov, je objavil večeraj na prvi strani soko deset let starega otroka in pod sliko naslednje poročilo:

"Njena prošnja je bila uslišana. Deset let stara Mary McIntyre iz Cambridge, Mass., je bila hroma na obeh nogah. Ta njena bolezen je bila posledica paralize. Naenkrat je pa ozdravela. Pravi, da je naredila čudež sv. Terezija, "Mala Jezusova rožica", h kateri je tako vroče molila. Ne samo ona, tudi njene tovarišice so vedele toga čudežnega ozdravljenja. Devet dni je molila k sv. Tereziji v cerkvi Presvetelega Srca v Cambridge, Mass. Devet dni so ji počile same od sebe železne šine, ki jih je nosila na ohromelih nogah. Iz cerkve je odšla brez vsake tuje pomoči!"

To je jako zanimivo poročilo, posebno za dvajseto stoletje, ko pravi moderna tehnika in medicina, da sta skoro na viku svoje znanosti in svojih zmoglosti.

Mladi deklici je od sreča privoščiti čudežno okrevanje.

In tudi župniku dotične cerkve nihče ne bogatih dohodkov, ki jih bo deležen vsled tega ozdravljenja.

Živimo pač v dvajsetem stoletju, ko ni na svetu ničesar nemogočega.

Nadnarodne sile Kovertovega vpliva so še v razvojnem stanju, kajti doslej se ni iz fare sv. Stefana poročalo še o nobenih čudežih.

O naravnosti čudnih dejanjih je bilo pa že dovolj poročil.

Vzkrat se čita o modifikaciji Volsteadove postave. Beseda modifikacija je tujava izvora in njen pomen ni znan širši slovenskim jezikom.

Neki downtownski rojak me je te dni vprašal, kaj pravzaprav pomeni beseda "modifikacija". Ko sem mu razložil, da pomeni "nukako toliko kot "olajšanje", "prilagodjenje", oziroma "zmanjšanje obstoječe moči in vplivnosti", je ves ogorčen odvrnil:

— No, ta bi bila lepa. Še modifikacija naj vržemo v Volsteadovo postavo, potem pa res ne bo več za živeti. Procenti in profi, ki jih sedaj uživamo, že tako ali tako niso kaj prida. Pa še te naj zmanjšamo še to paufe naj modifikirajo. Potem nam res ne bo kaj drugega kazalo kot vodo flamirati.

N ki potnik mi je prinesel večerj rdeč nagelj iz Clevelanda. Počlala mi ga je ena tamošnjih Slovesk. Hvala ji.

Nagelj sem sprevil med svoje spominke. Imam namreč precejšnjo zalogo spominkov vsake vrste, na največješe in na najbolj žalostne dogodke v mojem življenju.

Imam vijočice in šmarice iz Californije, ki so že precej zamelele ter skoro izgubile svoj vonj. Imam robček lepega dekleta, duhtec po mladosti, zdravju in omami; piruh slovenske rojakinje iz daljnega Oregona; špiljo ogromnega klobasa, ki mi jo je poslal dragi rojak iz Pennsilvanije; najbolj nesramno pismo, ki sem jih čital kdaj v življenju (pisal mi ga je Koverton učence); uro prijatelja Pogorelec, in še nebroj drugih spominkov, ki so izraz priznanja ali obsojanja te moje skromne kolone.

Ne vem, če je res, ali ne, toda šlišal sem da se je tole zgodilo:

— Neki newyorskí trgovec, je do sedaj prodajal najmodernejše ženske obleke, je zapril svojo trgovino ter kupil veliko farmo in na farmi posadil sama figova drevesa.

Pravi, da bo dal fige vsakomur zastojti, dočim se bo grozotisko zvišala cena figovih peres. In nič čudnega bi ne bilo, če bi bilo to res.

ANTHONY BIRK

HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR

Provizorjem vane v to stroko spadajoče dela.

BOJAKI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NADČILO, VPRAŠAJTE

MENE ZA CENO.

1811 Stephen Street Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Telephones Evergreen 28547

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

AMERIŠKA ZGODOVINA V OKTOBRU.

10. oktobra 1733. — Rojstni dan Benjamin West-a. Ta proslavljeni ameriški slikar zgodovinskih prizorov se je rodil v Springfield, Pa. Ko je bil 18 let star, se je nastanil kot portretist v Philadelphiji. L. 1760. pa se je podal v Italijo v svrhu študij. Tri leta kasneje se je nastanil v Londonu, kjer se je priljubil kralju Juriju III. in je bil imenovan dvornim historičnim slikarjem. V njegovi sliki "Smrt generala Wolfe" je uporabil pravilne noštedanje dobe mesto oblačil v klasičnem stilu, kakor je to bilo tedaj navada pri historičnih slikarstvih. To se je tedaj smatralo za revolucionarno novotarijo. West je bil eden izmed ustanoviteljev kraljevske Akademije na Angleškem in postal je njen predsednik l. 1792. Tekom svoje dolge kariere je mnogo podpiral mlade ameriške talente, zlasti Stuart-a in Trumbull-a. Od 400 slik, ki jih je izdelal, le malo jih ima kako večjo umetniško vrednost, kajti oblike so trde in konvencionalne. V mestu Philadelphia se nahajata dve njegovi sliki "Kristus zdravi bolnike" in "Pennova pogodba z Indijanci".

12. oktobra 1492. Odkritje Amerike. Že dva meseca je bilo minulo, kar je Kolumbus odplul iz Palosa na Španjolskem s tremi ladjami, "Santa Maria", "Pinta" in "Nina", da poišče pot do Indije, pa še ni bilo videti zemlje. Mornarji, portiri in brezupni, so se puntali. Končno v noči dne 11. oktobra 1492. je Kolumbus, ki je s krova svoje ladje željno pazil na kak znak bližnje zemlje, zagledal na obzorju luč. V ranih urah se je pred očmi smelih mornarjev pokazala obala zemlje, o kateri so oni tedaj mislili, da je to Indija. Takoj se je Kolumbus izkrcal z zastavo v roki. Domačini so z začudenjem gledali na tujce ter jih smatrali za bogove. Kolumbus je kmalu našel, da odkrita zemlja je bil otok in nazval ga je San Salvador. Otok je eden izmed Bahama skupine. Dne 12. oktobra (Columbus Day) je zakonit praznik v 36 državah Unije.

12. oktobra 1870. — Smrt Roberta E. Lee. General Robert E. Lee, rojen v Stratford, Va., dne 19. januarja 1807, je bil najodličnejša oseba v vojski Konfederancev (južnjakov) tekom civilne vojne. Ko je država Virginia proglasila svoj izstop iz Unije, je Lee podal svojo ostavko iz narodne vojske in sprejel poveljništvo konfederiranih vojsk. Po raznih uspehih je bil Lee končno prisiljen na predajo vse vojske dne 9. aprila 1865. General Grant, vojskovodja zmagovalne Unije, je njemu in vsi vojski dovolil jako generozne pogoje.

12. oktobra 1710. Rojstni dan Jonathan Trumbull-a. "Bratec Jonathan" — Jonathan Trumbull, pravnik in državnik, se je rodil v Lebanon, Connecticut. Bil je dober prijatelj George Washingtona, ki je Trumbulla navadno nazival "Brother Jonathan." Tekom revolucionarne vojne, ko se je vršilo kako vojno posvetovanje, je Washington dostikrat pozival Trumbull-a, naj izrazi svoje mnenje z besedami: "Da vidimo kaj bratec Jonathan ima povedati." Ta fraza je postala popularna po vsej deželi in governor Trumbull je zaslovel kot tipični Amerikanec. Kmalu so Evropejci in tudi šaljivi Amerikanci začeli rabiti besedo "Bratec Jonathan" kot označujočo Združene Države. "Uncle Sam" je poznejša iznajdba. Tekom l. 1812. se je prvič začelo rabiti šaljiv naslov "Stric Sam," da se označi vladno Zdrženih Držav. Pravijo, da je neki Samuel Wilson, ki so ga sedlej nazivali "Strica Sama," bil vladni nadzornik za goveje meso v mestu Troy, N. Y., kjer je nazival dobave za ameriško vojsko, ko se je tedaj nabavljala pri jezeru Champlain. Neki kontraktor, Elbert Anderson, ki je predajal govedino vojni upravi, je

označeval vse sodečke s svojimi začetnimi črkami "E. A." in dodajal "U. S." menec: United States. Delavci pa, ki so delali pod Wilsonom, niso znali, kaj pomenja "U. S.", in nekdo izmed njih je izrazil mnenje, da to mora pač pomenjati "Uncle Sam," domači prilemek nadzornika za govedino. Anekdota se je povedala povsod in "Stric Sam" je postal priljubljen. Ali trebalo je mnogo let, predno je "Stric Sam" izpodrinil "Brata Jonathan." Tudi dandanes mnogi evropski kartunisti in karikaturisti rajši rabijo starejši prilemek za suhega, dolgega moža s kozjo brado, s cilindrom in frakom, z zvezdami okrašenim in s prostimi hlačami, ki v karikaturi predstavlja Združene Države.

Dne 13. oktobra 1744. Rojstni dan Molly Pitcher. — "Molly Pitcher", junakinja Revolucije, se je rodila v Carlisle, Pa., l. 1744. Bila je hi nekoga nemškega nase-ljenca, imenovan John Ludwig. L. 1769. se je poročila z John Hays, brivcem. Ko je začela revolucionarna vojna l. 1775. je Hays postal kanonir v ameriškem topništvu. "Molly" mu je sledila v vojsko — kar ni bilo nič nemavdnega v onih dneh. V bitki pri Monmouth, dne 28. junija 1778, je borecim se vojakom prinašala vodo iz bližnjega studenca. Njen mož, ki je stal pri topu, je bil ustrašen, ali ne ubit. Nikoga ni bilo blizu, ki bi znal nabasati, meriti in sprožiti top. Tedaj je "Molly" vrgla vrč na stran in prevzela opravljanje topa, dokler ni bitka končala. General Washington jo je imenoval za narednika. Bila je zato prva ženska, ki je imela vojaško oznako obal zemlje. Kasneje je bila vpokojena kot častnik na pol plače. Zakaj so ji pridali prilemek "Pitcher", ni znano.

Dne 16. oktobra 1817. — Smrt generala Tadeja Kosciuska. — Tadeus Kosciusko, veliki poljski patrijot, je pohajal vojaško akademijo v Varšavi in končal je svoj študij na Francoskem. L. 1770 prišel je v Ameriko. Tu je vzbudil pozornost Washingtona, ki ga je imenoval vojnemu inženirju v činu polkovnika. Dobil je nalog, da napravi načrt za utrjevanje postojanke pri West Point. Kasneje je postal Washingtonov generalni pobočnik in dobil čim brigadir-general. Odlikoval se je sijajno tekom vojne in ob koncu mu je kongres izrazil zahvalo in podelil naslov Major-General. Povnil se je potem na Poljsko in ko je tam izbruhnila revolucija za osvoboditev Poljske od carskega jarma je Kosciusko postal glavni poveljnik ustajne vojske. Revolucija je bila zatrta v krvi in Kosciusko sam je bil ujet. Po dveh letih ječe povrnil se je v Ameriko. L. 1798. se je podal na Francosko kot odposlanik kongresa in je doprinesel k sporazumu med Francijo in Združenimi Državami. Kratko pred smrtjo je izdal dokument, s katerim je osvobodil tlačane na svojem posestvu na Poljskem. Njegova smrt 16. oktobra 1817. je nastala vsled padea s konja. Na West Pointu se nahaja njegov spomenik.

16. oktobra 1859. John Brown-ova ustaja. — John Brown, dona iz Connecticuta, je se je v svoji mladosti navzel sovražstva pri suženstvu. L. 1834. je sklenil ustanoviti šolo za črnce, misleč da se bo njihova osvoboditev dala lošeti, ako se jim nudijo izobrazba. L. 1839. so se vsi člani njegove družine zarotili s slavnostno prisego, da bodo pomagali odpraviti suženjstvo. Tekom naslednjih desetih let se je v njem razvil naziranj, da je sila potrebna in vpravičena za dosego cilja. Prvotno je nameraval zavzeti s pomočjo oborožene sile neko silno postojanko v gorah in od tam mislil napade v sosednji del za osvoboditev tamonjih črncev. Najprej ni mislil na nikak napad na lastnino Zdr. Držav in večina severnih abolicionistov

(pristaev osvoboženja sužnjev) so podpirali njegov načrt. Ali prvotni namrt ni bil izveden. Brown je vzel v najem neko farmo blizu Harper's Ferry v Virginiji, kjer se je nahajal neki arsenal (orožarnja) federalne vlade. Dne 16. oktobra je s 19 pristaši, petorica izmed katerih so bili rnci, presenečeni posadko, zavzel arsenal in se polastil vasi. Prebivalci so se oborožili, napadli Brownu, usmrtili nekoliko njegovih ljudi in obkolili ostale. Prihodnjega dne je stotnik Robert E. Lee (kasnejši poveljnik Konfederancev) prišel s stotnijo vojakov iz Washingtona in zalotil Brownu v strojar-ni. Brown se je boril, dokler ni bil smrtno ranjen. V obravnavi, ki se je proti njemu vršila v sodišu države Virginije, je bil Brown obsojen na smrt in obdvo-šen v Charlestownu, West Virginia. Ta zadeva je vzbudila ogromno senzacijo širom vseh Združenih Držav in je bržkone pospešila izbruh civilne vojne. Tekom te državljanske vojne je v federalni vojski bila jako popularna neka pesen, ki je imela sledeči pripev:

John Brown's body lies a-moldering in the grave
But his soul goes marching on.
(Telo John Brownova trohni v grobu, ali njegova duša koraka naprej.)
Tedaj so nekateri smatrali John Brownu za mučenika, drugi pa za razbojnika. Kasnejši pisatelji sicer ne odobravajo njegove ustaje, ali častijo navdušenje in energijo, s katero se je boril za to, kar je smatral pravično.

Dne 18. oktobra 1867. — Nakup Alaske. — Do l. 1867. je bila Alaske ruska last. Ruska vlada

predodlagala za dobro upravo in, ker se je bala, da jo bo angleška zavzela, je opolnomočila svojega poslanika v Washingtonu, naj obvesti vladu Združenih Držav, da bi bila Rusija voljna prodati Alaske Zdr. Državam. Ameriška vlada je takoj sprejela ponudbo in v enem samem sestanku je bil ves sporazum dogovorjen. Kupna cena je bila določena na \$7.200.000. Pogodba je bila takoj predložena Senatu, kjer je provzročila veliko presenečenje, ali je bila končno sprejeta. V poslanski zbornici (House) je bilo več zamude. Člani zbornice se niso mogli takoj prepričati, zakaj bi se moralo plačati sedem milijonov dolarjev za zmurnjeno puščavo v skrajnem severozapadu. Pogodba pa je bila ratificirana in Alaske je bila izročena v last Združenih Držav. Ta nakup ni bil nič kaj popularen pri občinstvu, ali čas je pokazal, da so Združene Države napravile s tem nakupom ogromen dobiček.

19. oktobra 1781. — Cornwallisova predaja. — L. 1781, v petem letu osvobodilnega boja ameriških kolonij, je glavni poveljnik britanske vojske odposlal Lorda Charlesa Cornwallisa z oddelkom 9000 mož v New York. Ker so mu ameriške in francoske čete bile za petami, se je Cornwallis pomaknil do Yorktowna ob reki York, kjer se je na visoki planoti vta-boril. Lafayette, poveljnik ameriških čet, je razpostavil svojo vojsko na bližnjem griču Mawren Hill. Cornwallis je bil v velikih skrbih in pričakoval je prihod pomožnih čet, ki pa niso prišle. Prihod močnega francoskega brodograja je opogumil Washingtona, da je izdal povelje za napad

zavezanih vojsk proti Angležem. Ko je Cornwallis uvidel, da ne more uiti iz zanke, je Aprila 24. urno premirje in za sestanek s svrhu dogovora za predajo. Dne 19. oktobra 1781. je bil dogovor sklenjen. Cornwallis se je predal z svo vojsko 12.000 mož. To je bila zadnja bitka revolucionarne vojne. Angleška se je prepričala, da je vsako nadaljnje vojskovanje brezupno, in novembra l. 1782. je bil podpisan mir, s katerim se je Angleška odrekla kolonijam in priznala Združene Države.

20. oktobra 1803. — Nakup Louisiane. — Tega dne so Združene Države kupile od Francije takozvano Louisiano ozemlje. Nakupljena Louisiana je bilo ogromno ozemlje v obsegu približno milijona kvadratnih milj. Ta "Louisiana" je obsegala današnje državo Louisiano (razum delo vzhodno od Mississippi reke), Arkansas, Missouri, Iowa, Minnesota (zapadno od Mississippija), No. Dakota, South Dakota, Nebraska, skoraj vso današnje državo Kansas, večji del Montane, Wyoming, oni del Colorada, ki leži vzhodno od Skalnega pogorja, in skoraj vso Oklahomo. Z nakupom te ogromne pokrajine se je prvotno ozemlje Združenih Držav kar naenkrat podvojilo. In kaj so Z. Države plačale za to dandanes tako razvito in ogromno bogato pokrajino, ki predstavlja tretjino Zdr. Držav? Neposredno in posredno je vsa kupnina značala petnajst milijonov dolarjev. Ta tedaj divja pokrajina je bila nominalno last Francoske. Cesar Napoleon pa se je vsled tedanjega položaja v Evropi hotel iznebiti te posesti, dočim ameriški predsednik Jefferson bi jo rad pridobil

ZASTONJ dobite to krasno in koristno posodo za labelne Star in Magnolia Mleko

Te vrste kondenziranega mleka vsebujejo baš primerno množino mleka in sladkorja, čistega, varnega in popolnega mleka ter čistega trsnega sladkorja. Lahko je obdržati to mleko, ker se ne bo pokvarilo. Niti malo trošenja ni pri uporabi tega mleka. Imate ga na razpolago, ko ga potrebujete. Videli boste, da je skrajno okusno v kavi, na žitnih proizvodih in pomešano s sadjem. Otroci ga ljubijo razredčenega kot pijačo ali namazane-ga na kruhu.

ZASTONJ

Debili boste dragocena darila v povračilo za labelne poleg najboljših kakovosti mleka. Zgoraj vidite naslikano posodo za mizo, katero lahko dobite za kupceno, od časa do časa. Hišne gospodinje si nabavljajo tako posodo za labelne z naših konov. Posodo, kot je naslikana zgoraj, dobite lahko izključno le v naših premijskih prodajalnah. Ne pošiljamo je po pošti. Pričnite danes hraniti labelne ter jih nesite v najbližjo premijsko trgovino, navedeno zgoraj.

PREMIJSKE TRGOVINE

NEW YORK CITY
41 Hudson Street
near Duane Street
426 West 42nd Street
near Ninth Avenue
1427 Third Avenue
near 80th Street
near Madison Avenue
61 East 125th Street

BRONX, N. Y.
578 Courtlandt Avenue
near 150th Street, Bronx
BROOKLYN, N. Y.
570 Atlantic Avenue
near 4th Avenue
2 Sumner Avenue
near Broadway

LONG ISLAND CITY
44 Jackson Avenue
near 4th Street
JERSEY CITY, N. J.
360 Grove Street
near Newark Ave
584 Summit Avenue
near Newark Avenue

Začnite danes hraniti labelne za dragocena božična darila.

ZA GOSPODINJE

Pise ISABELLE KAY

Slovenska gospodinja v Ameriki vedno z veseljem sprejema nasvete, s pomočjo katerih zamore boljše vršiti svoje dolžnosti kot gospodinja in mati. Na tem mestu bomo vsak teden objavili članek, ki bo zanimal vsako dobro gospodinjino.

NAVODILO Str. 72.

Navodilo za kuhinjo.

Gospodinja vrši res ne vedo, kaj naj pripravijo za večerjo. Družina se naveliča mesa, piškotov, jaje in vsega. Za izpremembo napravite dobro juho iz koruze. Koruso lahko kupite v kanah pri svojem grocerju. To je jako zdrava hrana, kajti nje priprava potrebuje dosti mleka. Če boste to jed napravili s pomočjo evapriranega mleka, sem prepričana, da bo bolj okusna in tudi večjela vas bo manj.

JUHA IZ KORUZE

- 2 časi evapriranega mleka
- 2 časi vode
- 2 žlički masla
- 2 žlici moka
- 2 odrezka čebule
- 1 žličica soli
- 1/2 žličice popra

Sesekajte koruso na drobno. Kuhajte jo s čebulo v vodi petnajst minut. Dodajte evapriranega mleka in masla, katero ste že zmesali z moko. Kuhajte pet minut. Zabelite in dajte s prikuho na mizo.

Nasveti za kuhinjo.

Ko prinesete na mizo sladko bučo, postavite led krog nje, ne pa v njo; kajti stajani led bi izpridil njen okus.

Posode iz granita nikdar ne sušite nad ognjem, kajti ogenj bi poročil, da bi posoda razpokala. Obrnite le s suho cunjjo.

Če hočete, da olje ne bo postalo žarko, denite v steklenico malo sladkorja. Sladkor bo obdržal olje v popolnem stanju.

Mi priporočamo naslednje izdelke:

Kupon, natisnjen v Star & Magnolia oglasu, je vreden deset brezplačnih labelnov zato ga izrežite ter ga odnesite v bližnjo Premijsko trgovino, navedeno v tem oglasu, in začnite hraniti labelne teh vrst kondenziranega mleka zastran dragocenih daril.

Nasveti za dom.

Predno spravite obleko, jo pustite en dan na soncu, potem jo ne dobro skrtačite. Sončna gorkota bo uničila v nji vse lase, ki so se nabrali tekom nošenja.

Če hočete preiskusiti platno, ga ovijte krog prsta. Oviti se mora dati gladko in ne sme pozneje pustiti nobenih gub. Dobro platno ne bo imelo gub.

Če hočete odpraviti prah s požlačenih okvirjev, se poslužajte pri tem peres, kajti, če bi jih drgnili s prtičnico, da bo bolj okusna in tudi večjela vas bo manj.

Razbito steklo najlažje poberte s mokrim bombažem. Drobeli stekla se bodo prišli bombaža.

Nasveti za lepoto.

Če pogledate skozi dno pogled vaše kože, boste opazili na tisoče malih luknjic. V teh luknjicah se nabirata prah in umazanija. Umazanec zamaši luknjice in ga je treba odstraniti, če hočete imeti dobro kožo in lepo polt. Da bo vaša koža čista in zdrava, morajo biti luknjice čiste in proste vsakega umazanec. Predno gredite spat, se umijte z dobrim milom in vodo ter namažite z dobrim cold creamom. To bo očistilo luknjice. Če hočete čisto in zdravo kožo, ji morate posvetiti vsak večer pozornost.

Osebo zdravje.

"Moji otroci pridejo domov le takrat, kadar so čisti. Dom smatrajo za prostor, kjer se lahko nahranijo." Tako mi je rekla neka mati sune to poletje. Posebno so me zanimali otroci, ki so prišli na porč, da se umijajo pred jedjo. Bil so rožnatih lic, veselih obrazov in močni — na prvi pogled se jim je poznalo, da so dobro zaščiteni proti boleznim. Prišli so vedoč, da njihov želodec potrebuje hrane in da ga bodo napolnili s pravilno hrano. Ko sem se vrnila domov, sem bila prepričana, da je to pametna mati in da je njena družina srečna. Otroci dolgo časa spe, igrajo se na prostem ter uživajo pravilno hrano. Vse to je požrtilen pogoj zadovoljstva in zdravja.

v prvi vrsti zato, da bi si Združene Države zagotovile popolno svobodo prometa po reki Mississippi. Malo ljudem se je tedaj sanjalo, kakše dalekosežne posledice bo imel ta nakup. Precej močna manjšina Amerikancev je ostro nasprotovala temu nakupu. Predsednik Jefferson je kmalu nato odposlal znano ekspedicijo Lewisa in Clarka, ki sta v letih 1804—5 raziskovala novo ozemlje Združenih Držav. Šele ta slovit ekspedicijski je mnogim Amerikanecem odpirala oči glede ogromne važnosti nove pridobitve. L. 1904. se je vršila v mestu St. Louis mednarodna razstava in proslava stoletnice nakupa tega ozemlja.

22. oktobra 1889. — Prva Pan-ameriška konferenca. — Že l. 1832. so razne dežele v Južni Ameriki poskušale organizirati nekako ameriško konfederacijo ali zvezo vseh ameriških dežel. Ali vsi poskusi so bili zaman. Mnogokrat se je pa v kongresu Zdr. Držav pretezovala potreba po mednarodnih sestankih vseh ameriških republik. Končno je bil predsednik Cleveland dne 10. maja l. 1888. opolnomočen, naj skliče Mednarodno Ameriško Konferenco, ki naj se sestane v Washingtonu prihodnjega leta. Dne 22. oktobra 1889. so se sšli v Washingtonu delegati vseh vlad Centralne in Južne Amerike; le republika Santo Domingo ni bila zastopana. Edini praktični uspeh te konference je bila ustanovitev Mednarodnega Biroja Ameriških Republik, ki je kasneje spreminil svoje ime v Pan-American Union (Vseameriška zveza). Dandanes je Pan-American Union organizacija, ki jo vzdržuje 21 ameriških republik in jo upravlja odbor, ki obstoji iz državnega tajnika Zdr.

Držav in diplomatičnih zastopnikov ostalih 20 ameriških republik, nastanjenih v Washingtonu. Svrha organizacije je razvijati trgovino in pospeševati vzajemno spoznavanje in sodelovanje med ameriškim republikami. Pan-American Union izdaja knjige, zemljevide, knjižice in mesečnik, ki vsebuje najnovejšje informacije o trgovini, zakonih in o splošnem razvoju in napredku vseh ameriških republik. Ta mesečnik se čita širom vseh ameriških dežel. Ob enem ta organizacija popularizira v šolah Zdr. Držav učenje španjščine in portugalsčine ter zemljepis, zgodovino in značajnih posebnosti latinsko-ameriških dežel. Ob vhodu v Potomac Park v Washingtonu se nahaja veličastno splotje Pan-ameriške Unije, katero zgradbo so omogočili bogat dar Andrew Carnegieja in prispevki posameznih ameriških republik.

Dne 28. oktobra 1886. — Statue of Liberty. — Kolosalni kip Svobode, ki ga je izgotovil kipar Bartholdi in ki ga je Francija podarila Zdr. Državam, je bil tega dne postavljen na Bedloe's Island, malem otoku sredi newyorške luke. Ob razodetju kipa je imel slavnostni govor senator Chauncey Depew, ki še danes živi v visoki starosti. Kip je 151 čevljev visok in stoji na podstavku iz granita, 89 čevljev visokem; skupna višina vsega spomenika znaša torej 240 čevljev.

V Baški dolini

dobijo kmalu električno razsvetljavo. Zgradijo domačo tvrdka Štrukturi. Z električnim tokom bodo preskrbeli kraji Slap, Idvija ob Bači, Podmelec in Sv. Lucija.

ŽALOSTNA DOGODKA

Umor očeta. — Umor moža.

V mestu Senta v Vojvodini se je 13 dni odigral krvav dogodek. Komaj 18 letni Josip Parti je že več let živel v prepripi s svojim očedom. Mladenič ni mogel gledati kako je oče mučil svojo rodbino. O vliki noči je oče napadel mater, nakar se je zavzel sin zanj in jo branil. Oče ga je nato poglaval iz hiše. Sin je nato vstopil v službo ter se preselil k sorodnikom. V sredo je izvedel, da se v četrtki zjutraj njegov oče počuje v Cantavir. Sin je izkoristil odločitve odločnosti ter šel domov, odšel pa je na željo domačinov že ob 8 zjutraj od tam, da se ne bi srečal z očetom. Odšel je na polje s trdnim namenom, da odstrani očeta s sveta. Pri sorodnikih je ukradel puško ter se skril v koruzno polje poleg ceste. Ko se je njegov oče pripeljal mimo je priskočil ter vadel nič hudega slutečemu očetu 7 udarcev s sekuro po glavi. Vsi udarci so bili smrtni. Konji so se uplašili in zdrveli z vozom dalje, kjer se je voz zvrnil, truplo pa je padlo v cestni prah. Morilec se je natov sam javil orožnikom.

Slični zločin se je odigral v selu Poljane pri Novi Gradici. 57 letna starka Andja Stojanović je s sekuro umorila svojega 66 letnega moža Gjura Stojanovića. Slučaj je zelo zagoneten in še niso odkrile vse podrobnosti. O njem poročajo takole: V petek popoldne je bilo v Novo Gradici javljeno, da leži v hiši Gjura Stojanovića na smrtih popolnoma okrvavljen truplo. Na lice mesta je takoj odšla sodniška in zdravniška komisija. Ko so prispeli tja, se jim je nudil grozan prizor. Starček Gjura Stojanović je ležal na trehnu ves okrvavljen. Tekom preiskave je komisija ugotovila, kje se je odigralo krvavo dejanje. Najverjetneje je, da ga je žena med spanjem udarila s sekuro po glavi. Rana je vodoravna in ker je Stojanović velik človek, njegova žena pa nasprotno zelo majhna, je sklepali, da ga ni mogla ubiti v prepripi, temveč, da ga je umorila v spanju. Orožniki so ženo prijeli baš ko je hotela sestiti na zagrebški vlak. Bila je takoj prepeljana v zapor. Pokojni Stojanović je bil svojčasno v Ameriki, kjer si je pridobil precejšnje premoženje, katero pa je vse prepisal nase. Zato so se doma vedno pripirali in sin Sava je očeta večkrat prepelel. Dne 30 t. m. bi se morala proti sinu vršiti razprava, ker ga je med prepripi s sekuro udaril po roki. Iz te okolnosti se sklepa, da je zločin izvršil sam sin, da pa je mati krivdo vzela nase.

Priključitveno vprašanje

Graf Bensdorf, nemški opazovalec pri Zvezi narodov, je izjavil, da po njegovem mnenju priključitveno vprašanje nikakor ni aktualno. Predsednik Loebe je zagrešil napako, ko je po svojem dunajskem potovanju obiskal Pariz. Mirovna pogodba sama privede združitve Avstrije in Nemčije. V debati o mešulskem vprašanju se je reklo, da je treba upoštevati želje triletni milijona Arabcev, torej bo treba računati tudi z voljo sedmih milijonov Avstrijcev.

Križa poljske vlade.

Poljski senat je odklonil načrt agrarni reformi z motivacijo, da bi sprejem reforme pomenil razlastitev vseh Poljakov. V poljskih političnih krogih pričakuje zaradi tega padec vlade Grabskega takoj po otvoritvi jesenskega zasedanja sejma.

ALI VESTE —

da je največji jugoslovanski dnevnik v Ljubljani, "Jutro", obhajal te dni svojo petletnico? Ali veste, da če ste eden onih kadilcev, ki pravijo, da ne morejo dobiti dobre turške cigarete za zmerno ceno, da morate poskušati Helmar. Napravljeno so iz 100% čistega turškega tobaka ter so na prodaj po zmerni ceni.

Knjigarna "Glas Naroda"

MOLITVENIKI:

Duša popolna	1.—
Marija Varhinja:	
v platno vezano	.70
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.70
Rajski glasovi:	
v fino platno vezano	1.10
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.70
Sirbi za dušo:	
v usnje vezano	1.65
Sveta Ura:	
fini v platno vezano, z debelimi črkami	.90
v usnje vezano	1.60
Nebesa Naš Dom:	
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.80

ANGLEŠKI MOLITVENIKI:
(ZA MLADINO.)

Child's Prayerbook:	
v barvaste platnice vezano	.30
Child's Prayerbook:	
v belo kost vezano	1.10
Key of Heaven:	
v usnje vezano	.70
Key of Heaven:	
v najfinejšo usnje vezano	1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:	
v fino usnje vezano	1.50
Catholic Pocket Manual:	
v fino usnje vezano	1.30
Ave Maria:	
v fino usnje vezano	1.40

POUČNE KNJIGE:

Angleško-slovenski slovar (Dr. Kern)	5.00
Angelska služba ali nauk kako naj se k sv. maši streže	.10
Dva sestavljena pesla: četvorka in beseda spisano in narisano	.35
Domači živnozdravniki	1.25
Govedoreja	.75
Higiena Somatologie, pouk kako se ohraniti zdravje, t. v.	1.50
Jugoslavija, Melik 1 zvezek	1.50
2. zvezek 1—2 snopič	1.80
Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano	1.00
Kako se postane ameriški državljani	.15
Knjiga o dostojnem vedenju	.50
Mlekarstvo s črticami za živinorejce	.75
Nemško - angleški tolmač	1.20
Največji spisovnik ljubavnih pisem	.80
Nauk pomagati živini	.60
Naša zdravila	.50
Nemška slovnica	.60
Nemščina brez učitelja —	
1. del	.30
2. del	.30
Pravila za oliko	.65
Perctinar	.60
Psihične motnje na alkoholski podlagi	.75
Praktični računar ali hitri računar	.75
Praktični sadjar trd. vez.	3.00
Poljedelstvo, Slovenskim gospodarjem v pouk	.35
Sadno vino	.50
Slovenska narodna mladina, obseg ga 452 str.	1.50
Slovensko-angleška slovnica, s slovarjem trdo vezana	2.00
Slovenska slovnica za srednje šole, (Breznik)	1.—
Slovensko-italijanski in Italij.-slov. slovar	1.00
Slovensko-nemški in nemško-sloven- ski slovar	.50
Spretna kuharica (trdo vezana)	1.45
Sveto Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezana	3.00
Umni čebelar	1.—
Umni kmetovalec ali splošni pouk, kako obdelovati in izboljšati polje	.30
Voštna knjžica	.50
Veliki slovenski spisovnik rasnih pisem. Trdo vezano	1.80
Veliki Vsevedež	.80
Varčna kuharica (Remec) trda vez.	1.50
Zbirka lepih zgledov, duhovnikom v porabo v cerkvi in šoli, 11 zvez- kov skupaj	2.50

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

Aškerčevi zbrani spisi:	
Akropolis in piramide	.80
Balade in romance trd. vez.	1.25
broš.	.80
Četrta zbornik trd. v.	1.—
Junaki	.80
Mučeniki	.80
Peti zbornik trd. v.	1.10
broš.	.90
Primož Trubar trd. v.	1.—
Amerika in Amerikanci (Trunk)	3.—
Andersonove pripovedke trda vez.	.75
Agitator (Kernik) trdo vez.	1.—
Arazel trda vez	1.—
Andrej Hofer	.50
Boy, roman trd. vez.	.80

Beneška vedeževalka	.35
Belgrajski biser	.35
Belj rojaki, trdo vezano	1.00
Biserne 2 knjži	.80
Brez zarje trda vez	.90
Besi (Dostojevski) t. v.	1.50
Bele noči (Dostojevski) t. v.	.75
Balkanska Turška vojska	.80
Balkanska vojska, s slikami	.50
Burska vojska	.40
Bilke (Marija Kmetova)	.25

Cankarjeva dela:

Grešnik Lenard t. v.	.90
Hlapec Jernej	.50
Moje življenje t. v.	.90
Podoba iz sanj t. v.	1.—
broširano	.75
Romantične duše trda vez	.90
Zbornik trd. v.	1.20
Mimo življenja t. v.	1.—
broširano	.80

Cvetke	.25
Ciganova osveta	.35
Čas je zlato	.30
Cvetina Borogradska	.50
Čarovnica starega gradu	.25
Četrtek t. v.	.90
Dolenec, izbrani spisi	.60
Doli z orožjem	.60
Dve sliki — Njiva, Starša — (Meško)	.60
Dolga roka	.60
Devica Orleanska	.50
Duhovni boj	.50
Dedek je pravil. Marinka in kra- teljčki	.40
Dekle Eliza	.60
Elizabeta	.35
Fabijola ali crkev v Katakombah	.45
Fran Baron Trenk	.35
Filozofska zgodba	.60
Fra Diavolo	.50
Gozdovnik (2 zvezka)	1.20
Gočevski katekizem	.25
Golem, roman	.70
Gusarji	.90
Hči papeža	1.25
Hadži Murat, trda vez.	.80
Hedvika	.35
Helena (Kmetova)	.40
Humoreske, Groteske in Satire, vez. broširano	.80
Iz dobe punta in bojev	.50
Iz modernega sveta, trda vez.	1.40
Jutri (Strug) trd. v.	.75

Jurčičevi spisi:

Sosedov sin, broš.	.40
5. zvezek; Sosedov sin — Sin kmet- skega cesarja — Med dvema sto- loma trd. v.	1.—
broširano	.75
6. zvezek; Dr. Zober — Tugomer tr. broširano	1.20
broširano	.75
Karmen, trdo vez.	.40
broširano	.30
Krivec, roman, trd. vez.	.60
Kralj zlate reke ali Črna brada	.45
Kazaki, povest iz Ruskega	.70
Kraljevič in berač	.25
Kuhinja pri kraljici g. nožici, franco- ski roman	.40
Lucifer	1.50
Ludovika Beozija	.25
Ljubice Habsburžanov	.40

Levstikov zbrani spisi:

1. zv. Pesmi — Ode in elegije — Sonetje — Romance, balade in le- gende — Tolmač.	.70
2. zv. Otroške igre v pesenah — Različne poezije — Zabavljice in puščice — Ježa na Parnas — Ljud- ski Glas — Kraljedvorski roko- pis — Tolmač.	.70
3. zv. Povesti in potopisi	.70
4. zv. Kritike in znanstvene raz- prave.	.70
5. zv. Doneski k slovenskemu je- zikoslovju	.70
Zbrani spisi trd. vez.	.90
Poezije trd. vez.	.90

Ljudska knjižnica:

1. in 2. zvez. Znamenje štirih trdo vezana	1.00
2. zv. Darovana. Zgodovinska povest	.50
3. zv. Jernač Zmagovae. — Med plazovi	.50
4. zv. Malo življenje	.65
5. zv. Zadnja kmečka vojska	.75
7. zv. Prihajač	.60
9. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj)	.60
10. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj)	.60
11. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj)	.60
12. zv. Iz dnevnika malega pored- neca, trdo vezano	.60
14. zv. Ljubljanske slike. — (Brenčelj)	.60
15. zv. Juan Miseria. Povest iz španskega življenja	.60
16. zv. Ne v Ameriko. Po resni- skih dogodkih	.60

Milčinkijevi spisi:

Igračke, trda vez.	1.—
broš.	.60
Muhoborci, trd. v.	1.—
Pravljice, trda vez	.90
Tolvaj Mataj, trd. v.	.90
Mali ljudje. Vsebuje 9 povesti. Trdo vezano	1.00
Mlada ljubezen, trd. v.	1.75
Mimo ciljev, tr. vez	.60
Mladih zamikerneov lastni životopis Mrtvo mesto	.70
Mrtvi Gostač	.35
Materina črtica	.80
Musolino	.40
Mali Klatiš	.70
Mesija	.30
Mirko Poštenjakovič	.30
Mož z raztrgano dušo. Drama na mor- ju. (Meško)	1.—
Malenkosti (Ivan Albrecht)	.25
Mladim srcem. Zbirka povesti za slo- vensko mladino	.25
Notarjev nos, humoreska	.35
Narod ki izmira	.40
Naša Ančka	.35
Naša vas, I. del, 14 povesti	.90
Naša Vas, II. del, 9 pov.	.90
Nova Erotika, trd. vez.	.70
Naša leta, trda vez	.80
Naša leta, broširano	.60
Na Indijskih otokih	.50
Naseljenci	.30
Novela in črtice	.90
Na Breriji	.30
Nihilist	.40
Narodne pripovedke za mladino	.40
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivše- ga slovenskega polka	1.50

Narodna biblioteka:

Kranjska čebelica	.80
V gorskem zakotju	.35
Krvna osveta	.35
Za kruhom	.35
Črtice iz življenja na kmetih	.35
Babica	1.00
Berač	.35
Amerika, povsod dobro, doma naj- bolje	.35
Boj s prirodo, Treskova Urška	.35
General Lavdon	.35
Spisje	.35
Beatni dnevniki	.60
Grška Mytologija	1.00
Rimska Mytologija	1.00
Svitoslav	.35
Z ognjem in mečem	3.00
Nekaj iz ruske zgodovine	.35
Zaroka o polnoči	.35
Božja kazen	.35
Emanek, lovčev sin	.35
Napoleon I.	.75
Obiski. (Cankar). Trdo vezano	1.40
Ob 50 letnici Dr. Janca E. Kraka	.25
Ogenj tr. v.	1.30
Ob tihih večerih, trda vez.	.90
Padajoče zvezde tr. v.	.90
Plat, zvona trd. vez	.90
Pesmi v prozi, trdo vez.	.70
Prigodbe čebelice Maje trda vez.	1.00
Pabirki iz Roza (Albrecht)	.25
Pasti in zanke. Kriminalni roman	.35
Pariški zlatar	.35
Pingvinski otok tr. v.	.90
Povest o 7. obešenih t. v.	.90
Pod svobodnim solncem 1. zv.	1.00
Plebanuš Joanes tr. vez.	1.—
Pod krivo jelko. Povest iz časov Ro- kovnjačev na Kranjcem	.50
Poslednji Mehikalec	.30
Pravljice H. Majar	.30
Povesti, Berač s stopnjico pri sv. Roku	.35
Pot bolesti trd. vez.	1.00
Požigalec	.25
Praprečaneve zgodbe	.25
Patrica, povesti iz irske junaka dobe	.30
Predtržani, Prešern in drugi svet- niki v gramofonu	.25
Pet tednov v srakoplovu. Trd. vez.	1.50
Pol litra pivpava	.30
Ptice selivke, trda vez.	.75
Pikova dama (Puškin)	.30
Pred nevihto	.35
Pravljice in pripovedke (Kosintnik)	.40
1. zvezek	.40
2. zvezek	.40

Spilmanove pripovedke:

Pegan in Lambergar	.70
Rablji, trda vez	.75
Rastoči mesec (Tagore) t. vez	.60
Razkrinkani Habsburžani (Larish)	.35
Revolucija na Portugalskem	.30
Rinaldo Rinaldini	.50
Slovenski šaljičev	.40
Slovenska knjižnica. Zbrani spisi, vsebuje 10 povesti	.60
Suneški invalid	.35
Skozi žirno Indijo	.50
Sanjaka knjiga Arabaka	1.50
Sanjaka knjiga, nova velika	.90
Spake, humoreske, trda vez	.90
Strahote vojne	.50
Sveta noč, zanimive pripovedke	.30
Strup iz Judeje	.75
Simon Jenko s strani spisi	.90
Sosedje tr. v.	.60
Svetobor	.50
Stritarjeva Anthologija trda vez	.90
Sisto Sesto, povest iz Abrucev	.30
Svitanje (Govekar), vez.	1.20
Sopek samotarke (Kmetova) vez	.50
Sin medvedjega lovca. Potopisni ro- man	.60

Sveta Nočburga

Sredozimci, trd. vez.	.60
broš.	.40
Shakespeareve dela:	
Macbeth, trdo vez.	.90
Othello tr. v.	1.—
Sen kresne noči tr. vez	.90

SPISI KRISTOFA ŠMIDA:

1. zv. Poznava Boga	.30
3. zv. Fridni Janezek in Hudobni	.30
Mihec	.30
7. zv. Jaguže	.30
8. zv. Pirhi	.30
13. zv. Sveti večer	.30
14. zv. Povodenj	.30
15. zv. Pavlina	.30
17. zv. Brata	.30

SPLOŠNA KNJIŽNICA:

Št. 1. Ivan Albrecht: Ranjena gruda, izvorna povest, 104 str., broš. 0.35	
Št. 2. Rado Murnik: Na Bledu, izvorna povest 181 str., broš.	.50
Št. 3. Ivan Rozman: Testament, ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str.	.35
Št. 4. Cvetko Golar: Poletno klasje, izbrane pesmi, 184 str., broš.	.50
Št. 5. Fran Milčinski: Gospod Fridolin Zolna in njegova družina, veselomodre črtice I., 72 str., br. 0.25	
Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosumnost, veseloigra v 3 em dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš.	.25
Št. 7. Andersenove pripovedke, Za slovensko mladino priredila Utva, 111 str., broš.	.35
Št. 9. Univ. prof. dr. France Weber: Problemi sodobne filozofije, 347 str., broš.	.70
Št. 10. Ivan Albrecht: Andrej Ternovec, religiozna karikatura iz minulosti, 55 str., broš.	.25
Št. 11. Pavel Golša: Peterčkov poslednje sanje, božična povest v 4 slikah, 84 str., broš.	.35
Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni prstan, narodna pravljica v 4 dejah, 91 str., broš.	.30
Št. 13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broš.	.30
Št. 14. Dr. Karl Engliš: Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., br.	.80
Št. 16. Janko Samec: Življenje, pesmi, 112 str., broš.	.45
Št. 17. Prosper Marimec: Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 str.,	.30
Št. 18. Jarosl. Vrchlicky: Oporoka lukovskega graščaka, veselodigra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš.	.25
Št. 19. Gerhart Hauptmann: Poplavljeni zvon, dramatska bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš.	.50
Št. 20. Jul. Zeyer: Gompaci in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 str., broš.	.45
Št. 21. Fridolin Zolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II., 73 str., broš.	.25
Št. 22. L. N. Tolstoj: Kreutzerjeva sonata, roman, poslov. Josip Vidmar, 82 str. br.	.35
Št. 23. Sophokles: Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str., br.	.30
Št. 24. E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev, I. del. 355 str., broš.	.80
Št. 26. L. Andrejev: Črne maske, poslovenil Josip Vidmar, 82 str. br.	.35
Št. 27. Fran Erjavec	

G. K. CHESTERTON:

ČETRTAK.

Poslovenil Otet Županič.

(Nadaljevanje.)

— Jaz sem bil že na vse nape-
ljal, — je razlagal Bull, — da bi
šel v Francijo na obred; ampak
veseli me, da bom kosil v družbi.
Veste, moral sem odpraviti to go-
vedo, markija, z bombo vred na
pot, zakaj predsednik je imel oko
na meni, in Bog ve, da pozorno
eko. O priliki vam bom že vse po-
vedul. To vam je bilo razburjenje.
Kadar sem se hotel izmuzniti, ali
ti ne zagledam vselot kje Nede-
lje! Sedaj se mi je nasmešnil sko-
zi okno katerega kluba, sedaj se
mi je odzval v vrh omnibusa. Re-
cite, kar vam drago, ampak ta de-
čko se je vragu zapisal; naenkrat
je lahko na šestih krajih.

— Torej ste poslali markija na-
prej, če sem vas prav razumel? —
je vprašal profesor. — Ali je že
dolge, kar je odpoval? Ali ga
že utegnemo ujeti?

— Gotovo, je rekel novi vodnik,
— za to sum je poskrbel. Ko pri-
demo v Calais, bo on še tam.

— Ampak v Calaisu, če ga do-
lutimo, — je rekel profesor, —
kaj potem?

Ob tem vprašanju se je doktor-
ju Baru ravodušnost omajala. —
Nekoliko je premislil, nato je re-
kel:

— Teoretično, se mi zdi, da bi
morali onvestiti policijo.

— Po mojem ne, — je opone-
sel Syme. — Teoretično bi moral jaz
sam prej v vodo skočiti. Nekemu
navku, pravemu modernemu pe-
simistu, sem se moral zarotiti na
čisto besedo, da ne ovadim ni-
česar policiji. V kazniški nisem
boglakako podkovan, vendar pa
vem, da ne morem prelomiti mo-
dernemu pesimistu besede. To bi
bilo, kakor bi prelomil besedo o-
troku.

— Z mano je ista, — je rekel
profesor. — Nameraval sem opo-
zoriti policijo, pa nisem mogel za-
volje badeste prisega. Ko sem bil
igrave, sem bil pravo motivolo.
Kriva prisega ali izdajstvo je edi-
ni zločin, ki ga nisem zakrivil. —
Če bi ga bil, ne bi poznal razlo-
ka med dobrim in zlim.

— Tudi jaz sem šel skozi vse to,
— je rekel doktor Bull, — in sem
se sprijaznil s svojo mislijo. Ob-
ljubil sem tajniku, — saj veste,
tistemu, ki se navskrži s meje. —
Prijetelja, ta mož je najnebre-
nejši človek pod soncem. Naj bo
že to od železa ali od slabe ve-
sti, od živcev ali od njegovega
svetovnega nazora, proklet je, v
peklju je! Kratkotako, proti take-
mu človeku ne morem obrniti
in ga briganjati. To bi se bilo
rekle bičati gobavea. Že mogoče
da sem bedak, a tak čut je v me-
ni, pa mir besedi.

— Meni se ne zdi, da ste bedak,
— je pripomnil Syme. — Videl
sem, da se boste tako odločili, ta-
koj, ko ste —

— No? — je vprašal doktor.
— Takoj, ko ste si sneli naoč-
nike.

Doktor Bull se je malo nasme-
nil in je stopil po krovu, da bi po-
gledal po morju, ki se je svetilo v
solnce. Nato je prišel nazaj, uda-
ril s peto ob peto, potem pa je
legel med tri moze prijateljski
molk.

— No, — je rekel Syme, — vse
kaže, da smo zapleteni vsi trije v
tisto vrsto moralnost ali nemoral-
nost; tako bo najbolje, da si pred-
očimo dejanske posledice.

— Res, — je pritrdil profesor,
— čisto prav; in hiteti bo treba,
zakaj Francija, lejte, nam že
moli svoj Zeleni Rt nasproti.
— Dejanska posledica, — je
povzel Syme resno, — je ta, da
smo mi trije sami na tem planetu.
Gogol je sum bogve kje. Morda
ga je predsednik zmečkal kot mu-
ho. Sedaj smo v Osvetljenem Sve-
tu trije proti trem, kakor Rimlja-
ni, ki so branili most. In vendar
smo mi na slabšem, prvič, ker se
oni lahko naslanjajo na svojo or-
ganizacijo, mi se pa na svojo ne-
organizacijo, in drugič, ker —

— Ker eden onih treh, — je
rekel profesor, — ni človek.

Syme je pokimal in par trenot-
kov pomolčal, potem pa je rekel:
— Pogledjte, kako si mislim jaz.
Nekaj moramo ukreniti, da pri-
držimo markija do jutri opoldne
v Calaisu. Preko dvajset načrtov
sem obračal po glavi. Kot anar-
hista ga ne moremo ovaditi, to je
pribito. Tudi ga ne moremo dati
prijeti radi kake neznatnejše kri-
vice, ker bi morali pred sodišče;
on nas pozna in bi takoj zaslu-
til, za katerim grmom je zajec.
Tudi s pretvezo drugih anarhis-
tičnih podjetij ga ne moremo pri-
držati; v tem smislu bi marsikaj
požrl, nikakor pa bi mu ne šlo
v glavo, da je dobro, če on osta-
ne v Calaisu, dočim hodi car var-
no po Parizu. Lahko bi ga posku-
šili ujeti in nadzorovati; toda
miše je tukaj preobzoro znan, ima
celo telesno stražo samih prija-
teljev; sam je zelo močan in po-
gumen, izid je zelo dvomljiv. —
Edino, kar lahko storimo, druge-
ga izhoda ne vidim, je, da se po-
služimo prednosti, ki jih uživa on
kot markiz. Jaz hočem izrabiti
dejstvo, da je čislani aristokrat,
dejstvo, da ima mnogo prijate-
ljev in se giblje v najboljši druž-
bi.

— Kakšnega nam to vraga ble-
lečete? — je vprašal profesor.

— Symeov red se omenja že v
štirinajstem stolčku, — je rekel
Syme; — neko sporočilo pa pravi,
da se je eden tega rodu priklonil
Bruceovemu pohodu v Bannock-
burn. Od 1350 tega leta nadalje
je rodomnik popolnoma ugotov-
ljen.

— Bleda se mu, — je rekel str-
me mali doktor.

— Naš grb, — je nadaljeval
Syme mirno, — je na srebrnem
polju rdeč pas s tremi zvrženimi
križci. Deviza se menja po lini-
jah.

— Profesor je zgrabil Symea krep-
ko za teleovnik.

— Smo že pristali, — je rekel.
— Ali imate morda bolezen, ali
uganjate burke na nepravem me-
stu?

— Moje pripazke so tako praktič-
ne, da režejo v živo, — je odgo-
voril nemoteno Syme. — Tudi hi-
ša Saint-Eustache je jako stara.
Marki ne more tajiti, da je ple-
mič. In da onemogočim sleherni
dvom o svojem socijalnem stališ-
ču, sem sklenil, da mu izbijem
pri prvi priložnosti klobuk z gla-
ve. Pa saj smo že v luki.

Izkreali so se skoraj omamlje-
ni od močnega solca. Syme, ki je
prevzel sedaj vodstvo, kot Bull v
Londonu, jih je peljal po obrežni
cesti, da so uzrli nekaj gostilne,
ki so gledale izmed gostega zele-
ja po morju. Ko so šli mimo njih,
mu je bil korak nekam gzdalin-
ski in vihtel je palico kakor meč.
Kazalo je, kot da je namenjen
v zadnjo gostilno na koncu, a se
je nenadoma ustavil. Z ostro kre-
tnjo jim je rekel, naj molče ter po-
kazal s prstom mizo pred gostil-
no pod cvetočim vejevjem, za ka-
tero je sedel markiz de Saint-Eu-
stache; zobje so se mu svetili iz-
za golega črne brade; smeti rjavi
obraz, zasmejen s rumenim sla-
nikom, se je obrtaval na vijolič-
nem ozadju morske plani.

DESETO POGlavJE.

D v o b o j .

Syme je sedel s svojima tovari-
šema za mizo na terasi. Oči so
se mu bliščale kakor svetlo morje
tam spodaj, in z veselo nestrpnos-
tjo je naročil steklenico samur-
ca; vendar je bil v nekaki pričaku-
joči razigranosti, skoro nenaravni
živahnosti, ki se mu je višala, ka-
ko se je samurac v steklenici
nižal; za pol ure je bilo njegovo
govorjenje hudournik nemnosti.
Zatrjeval je, da si dela načrt za
razgovor z usodnim markijem. —
Naglo ga je zmetel s svinčnikom
na papir. Bil je zasnovan kot ka-
tektica, z vprašanji in odgovori

in predaval ga jim je z izredno
jezičnostjo.

— Stopim k njemu. Predno
snamem klobuk njemu, ga snamem
sobi. Potem pa: — Marki de Saint
Eustache, če se ne motim? — On:
— Sloviti gospod Syme, s. mi zdi.
— In potem v najzibornejši
francoščini: — Kako se imate?
— Jaz pa v najzibornejši london-
ščini: — O, sam Syme —

— Nehajte no! — ga je prekri-
nil Bull. — Zberite svoj um in
vrzite ta kos papirja proč. Kaj
nameravate pravzaprav začeti?

— Ampak to je vendar mičen
katektizem, — je rekel Syme pa-
tetično. — Dejte, da vam ga pre-
čitam. Saj je samo trinaštrideset
vprašanj in odgovorov, in par
markijevih odgovorov je čudovi-
to šegavih. Jaz sem svojemu so-
vražniku pravičen.

— In čemu je vse to dobro? —
je vprašal doktor Bull brezupno.

— To je uvod, da ga lahko iz-
zovem, lejte no! — je rekel Syme
z gorečnostjo. — Kadar mi bo dal
marki svoj devintrideseti odgo-
vor, ki se glasi —

— Ali vam je mogoče prislo na
misel, — je vprašal profesor važ-
no, — da marki nemara ne bo
govoril ravno vseh trinaštrideset
točec, ki ste mu jih napisali? V
tem primeru bi bile vaše zbadljive
preceje brez soli.

Syme je udaril po mizi, lice mu
je žarelo.

— Joj, kako je to res, — je re-
kel, — pa mi ni seglo v možgane.

— Gospod, vaš razum presega
navadnega. Se imate si pridobiti
— O, vi ste pijani kot zolna, —
je vzdiknil doktor.

— Ne preostaja drugega, — je
nadaljeval Syme čisto ravoduš-
no, — nego iskati druge metode,
da prebijem — če se smem tako
izraziti — led med menoj in mo-
žem, ki ga želim ubiti. In ker di-
alogu ni mogoče predpisati raz-
voja enostranske (kakor ste tako
bistroumno namignili), ni druge-
ga, mislim, nego da razvija ena
stranka dialog, kolikor mogoče

po svoje. In bogme, tako hočem
jaz. — Naglo je vstal in plavi las-
je so mu vžirali v lahnen morni-
ku.

V čantani, skritem nekje med
dravjem, je svirala godba; prav-
kar je prenehal peti ženski glas.
Syme se je bil odločil, da hoče tve-
gati četudi smrt. Ozrl se je proti
mizici, kjer je sedel marki. Sedaj
je imel dva družabnika, svečana
Francosa v salonskih suknjah in s
cilindri, eden je imel rdečo ro-
zeto častne legije; očitno člo-
vek trdnega socijalnega stališča.
Vpričo teh v črno opravljenih go-
spodov je bil videti marki s svo-
jim vegastim slannikom precej
bohemijski in celo barbarški; kljub
temu si moral videti v njem mar-
kija. Da, po njegovi vnanji ele-
ganci, po prezirljivem pogledu,
ponosito vzdignjeni glavi, ki se je
odražala od vijoličastega morja,
bi rekel, da gleda kralja. Toda
vsekakor ni bil krščanski kralj;
temveč temnopolt tiran, napol
Grk napol Azijec, eden tistih, ki
so v dneih, ko je robstvo veljalo
za naravno pravico, gledali na
Sredozemsko morje, na svoje ga-
leje in ječnice sužnje na njih.

— Ali nameravate nagovoriti
zbor? — se je pošalil profesor,
videč, da Syme še vedno stoji in
se ne makne z mesta.

Syme je izpraznil zadnji kopa-
ček žumčega vina.

— Da, — je rekel in pokazal na
markija in njegova tovariša; —
tisti-le zbor tam. Ta zbor mi ni
po godu. Ta zbor bom potegnil
za veliki, grdi, črni nos.

In stopil je tja, če ne z varnim,
pa vsaj s hitrim korakom.

Marki, ko ga je zagledal, je
vzbučil v čudu svoje črne asirске
obrvi, vendar se je uljudno na-
smehnil.

— Gospod Syme, če se ne mo-
tim, — je rekel.

Syme se je priklonil.

— In vi ste marki de Saint-
Eustache, — je rekel graciozno.

— Dovolite, da vas potegnem za
nos.

Sklonil se je čez mizo, da bi ta-
ko tudi storil, a marki je odsko-
čil, zvrnil pri tem stol, njegova
tovariša pa sta prišla Symea za-
ramo.

(Dalje prihodnjik.)

PREDSIEDNIK NEMŠKE REPUBLIKE

Slika nam kaže predsednika nemške republike Paula von Hinden-
burga in bavarskega min. predsednika dr. Helda. Fotografira-
na sta bila, ko sta se sestala te dni v Monakovem.

Zagonetno, toda resnično.

USMRČENJE V ELEKTRIČNEM STOLU

Newyorški časnikarski poroče-
valce J. W. Grey je gledal v new-
yorški jedmšnici Sing Sing usmr-
čenje 22-letnega Johna Emelitta.
Umoril je bil nekoga Kitajca ter
plačal s smetjo na električnem sto-
lu za svoj greh.

Časnikarjevo poročilo se glasi:
Na Sing Sing je z mrakom vred
legla smrtina tišina.

V ravnateljstvu pisarni je bil taj-
nik za par priče. Vsi so težko ča-
kali zadnjega sporočila governar-
ja Smitha. On je imel namreč od-
ločiti o življenju in smrti mori-
lice.

Do devetih ni bilo še ničesar.
Torej so bile vse prošnje zastojne.
Po hodniku je stopal stražnik
molče in dostojanstveno.

Naenkrat je zapel zvonec pri
telefonu. — Končno! — Vsi smo
planili kvišku.

— Moj Bog, — je rekel paznik,
— zadnjo minuto bo pomiloščen.
Telefonsko poročilo je bilo pa
naslednje:

— Tukaj je mesto Reading, Pa.
Jaz sem Emelittova mati. Prosim
vas, dajte mi truplo mojega sina
(Njen sin je tedaj klečal na kam-
natih tleh in prosil župnika Johna
McCaffreya zadnjih tolažil). Pro-
sim, dajte mi njegovo truplo. Po-
grebnik bo prišel ponj. In prosim,
stisnite mu cvetko, dajte mu eno
cvetko v roko...

Naenkrat je bila telefonska zve-
za prekinjena. Mati na smrt ob-
sojenega ni mogla vsega pove-
dati.

In nihče ni vedel, kam naj se
pošlje sežgano truplo, s žgano in
razmesarjeno truplo njenega sina.

V celici na smrt obsojenega je
bilo najmanj dvajset ljudi, ki so
molili. Dvajset ljudi je klečalo na
tleh in prosilo Boga, naj se usmi-
li tistega, ki je prekršil njegove
zapovedi.

V ravnateljstvu pisarni se je na-
biralo vedno več radovednečev,
ki so hoteli biti priča usmrtilce.
Med njimi dve ženeki. Ženski sta
moralo oditi.

Ob enajstih nam je rekel ravn-
ateljstvo: —

— Povabim vas, da boste priča
usmrčenja Johna Emelitta. Paz-
niki bodo šli z vami v smrtino ce-
lico.

Kakih petindvajset nas je odšlo
proti velikim črnim vratom, vo-
dečim proti smrtini celici.

Po dolgem zavijtu hodniku smo
dospeli v majhen prostor. Sredi
prostorja je bil velik stol, poln
žic in jermenja. Žice so bile spe-
ljane pod preprogo k steni.

To je električni stol, molitnik
sovražstva, ki ga uganja človek
proti človeku.

To je orodje, krvave človeške
pravice, ki se zabre nevarniku na-
ravnost v monok, ki prime s svo-

jimi ognjenimi kremplji njegovo
dušo ter jo vrže tja nekam preko
v neizmerno noč. Ob stenah je št-
ri vrste klopi, in po klopih so
sedle priče, vse blede in razbur-
jene.

Vsi so bulili široko-razprtihi oči
v stol, v njegovo jermenje in v
njegove žice.

Slišal sem, da so se odprla vr-
ta za menoj, in nekaj mi je re-
klo, da bi pobegnili. Toda, ko sem
se obrnil sem spoznal da je pre-
pozno.

— Gotovo — je šepnil uradnik.
Paznik je po prstih odšel k vr-
tom vodečim k celici.

Mene se je lotila pošastna gro-
za. Ljudje na klopih so mameali,
sempatam je kdo svojemu tovari-
šu kaj zašepetal.

Ozračje je bilo svinčeno; pol-
no temnega pričakovanja.

Naenkrat je vse umolknilo. Ve-
lik napis na steni "Mir" se mi je
zdal smešno nepotreben.

Vstopilo je šest paznikov, ve-
likih in močnih, ter so razposta-
vilo ob stolu. Stali so nepremično
kot da bi bili izklesani iz mra-
morja. Napel so mižali kot da bi
hotelli zatajiti v svojih očeh vsako
najmanjše znamenje sočutja. Za
njimi so prišli trije zdravniki in
električar. Slednji je bil videti ja-
ko zdelan in nervozen. Stopil je
k deski z električnimi premikali
in nekaj urejeval.

Moj pogled je bil uprt v duri
in ko sem se ozrl, sem videl, da so
pogledi vseh uprti v isto smer.

Nenadoma so se odprla, in vstopi-
l je John Emelitta, slaboten,
suh mladič, star dvajset in ne-
kak let.

Klečnil je in se ustavil, toda
paznik ga je prijel za desnico ter
ga odvedel k stolu.

Po vsem telesu je trepetal, ko
je sedel.

Zdel se je silno utrujen, obna-
šal se je pa kot da bi ne vedel,
kaj se dogaja z njim. In tisti hip
se je porodila v meni misel, pri
kateri še danes vztrajam, da na-
mreč ni vedel, kaj se godi z njim.

Ko so ga začeli pazniki povezo-
vati, sem mu pogledal v obraz.

O, Bog, nikdar ne bom pozabil
njegovega obraza, magari, da ži-
vim milijone let.

Sedel sem pred njim, komaj štiri
metre oddaljen od njega, tako da
sem natanko razločil vsak gib
njegovih mišic.

To je bil obraz človeške bitja,
ki je onemal vsled pošastne gro-
ze, ki je ohromel ob misli na straš-
no smrt.

Poleg njega je stal duhovnik ter
čital evanĝelij.

Poleg električnega stola je stal
Kristusov nauk v službi burža-
zijske pravice.

Navzoči so bili ljudje kot izve-

žujoči člani družbe ter se priprav-
ljali na umor človeka, kateri je
moral.

Nehote sem pomislil na peto
božjo zapoved.

Molcom so ga pazniki privezali
na stol.

Električna vodilica so pritrdili
na njegovo blede, belo kožo. Paz-
nik mu je posadil kopicasto kapa
na glavo. Potem mu je zavil obraz
v črno masko da je bilo videti
črna ustnice, ki so čudno vzdre-
tavale.

V sobi je vladala strahotna ti-
šina. Vsaka sekunda je bila uri
podbna, minut, so se nam zdete
ket večnosti.

Njegovi udje so vzdregali. Za-
del je mahati z rokama, kot da
bi ponorel. Duhovnik je mrmral
svoje molitve.

Zdravnik je pogledal na uro ter
bil električarju znamenje.

Morilec je razsrečil vrste. Žile
so mu začele otekat in so mu ta-
ko nabrekli, da sem mislil — zdaj,
zdaj mu počijo. Telo se mu je
vzravalo v stol, iz kože mu je
bil čukoma pot. Električni tok je
sežgal vso njegovo notranjost.
Brnenje elektrike me je seponi-
njalo na čvrčanje pšenke v vroči
peči.

Sikalo je, pokalo in šumelo, ko
je 2000 voltov in 9 amperjev švi-
galo po telesu.

Elektrika mu je ohromela sree
in živčni sistem ter povzročila ne-
kaj, kar je znano zdravnikom pod
imenom Nemolysa, namreč po-
polno uničenje krvnih telesce.

Hotel sam zakričati: Stopite! Za-
bojjo volje, nehajte!

Streslo me je od temena do
pete.

Dvajsetsekund je šumel tok po
telesu, in ko so zapeli, sem se od-
dahnil.

Poleg mene je nekdo zasopel:
Jecus, to je strašno! Nadaljni je
padel v nezavest. Nekdo za menoj
je prišel daviti.

Paznika sta stopila k stolu ter
odvezala jermenje. Tretji mu je
z robcem obrisal pot z rok ter
slino, ki se mu je cedila iz ust.

Zdravnik je pristopil in s sluša-
lno poslušal. Sree mu je še vedno
utripale.

Stopil je nazaj ter dal povelje,
kaj tok znova odvijajo.

Ko se je dotaknil električar pre-
mikala, se je Emelittovo telo
vzpelo, kot da bi poskušalo z na-
človeškimi silami planiti iz stola

Kdo je kriv?

da so newyorške ceste bolj ne-
varne življenju kot najbolj div-
ja premogarska kempa?

Kdo uganja politiko s policij-
skim departmentom, dočim
gangsterji uidejo kazni za u-
mor, dočim so trgovci pretepani
v svojih trgovinah?

Tammany je imela polnih osem
let popolno kontrolo nad mestno
vlado. Tammany je kriva!

Čas je za izpremembo!

Delujte za WATERMAN

Registrirajte se ta teden.

VAŠI PRIHRANKI SO VAŠA NAJBOLJŠA ZASLOMBA!

Najsi bode še tako skromni, vendar so Vam zaslomba, na ko-
jo se lahko zmiraj zanesete.

Hranjenje je že samobesbi vrlina in korist, a temvečja je
korist, ako se prihranki naložijo v sigurno banko, katera plačuje
primerne obresti.

Vložite tedaj svoje prihranke pri nas na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

kjer Vam nosijo 4% obresti na leto. Mesečno obrestovanje.

Sigurnost zajamčena pod nadzorstvom države New York.

Vse bankovne posle izvršujemo brzo, točno in solidno.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA POSLOVNICA V AMERIKI!

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

